

А.С.Тутшкин

Приказка за цар Салтан

*

НАРОДНА МЛАДЕЖ

**АЛЕКСАНДЪР ПУШКИН
ПРИКАЗКА ЗА ЦАР САЛТАН
ЗА СИНА МУ, СЛАВНИЯ И
МОЩЕН ЮНАК ГВИДОН
САЛТАНОВИЧ И ЗА
ХУБАВИЦАТА ЦАРКИНЯ
ЛЕБЕД**

Превод: Тодор Харманджиев

chitanka.info

*Вечер... в стаята седят
три девизици и предат.
„Ако бих била царица —
каза първата девизица, —
бих приготвила сама
пир за цялата земя.“
„Ако бих била царица —
каза нейната сестрица, —
аз платна ще натъка,
всичко с тях ще облека.“
„Ако бих била царица —
казва третата сестрица, —
царя ни ще наградя —
син-юнак ще му родя.“*

*Щом го каза, в тъмнината
скръцна тихичко вратата,
влезе тук самият цар —
на страната господар.
Чул бе всичко, що говорят:
той стоял бе зад стобора;
най хареса, най разбра
той последната сестра.
„Мила, хубава девизице —
каза той, — бъди царица
и роди ми ти юнак,
щом настъпи есен пак.
Вий сестрици-гълъбици,
с мен и с вашата сестрица
тръгвайте за дом богат,
ще живеете в палат.
Първата ще е готвачка,
а пък втората — тъкачка.“*

Всички с годеника-цар
влязоха в палата стар.
Царят дълго не мая се:
още вечерта венча се.
И на веселба, игра,
той покани, насъбра
гости знатни, именити;
младоженците честити
след богат, разкошен пир
легнаха си най-подир.
В гняв готвачката беснее,
а сестра ѝ — сълзи лее,
те завиждат и сумтят,
от злина и яд кипят.
А пък младата царица
помни, що като девица
тя на царя обеща,
и зачена през нощта.

Тръгна царят да воюва,
със жена си се сбогува,
каза да се пази тя,
вярна да е в обичта.
И докато той воюва,
по жена и дом тъгува,
тя роди му хубав син —
колкото един аршин.
И над своето детенце
бди — орлица над орленце,
вест на царя праща тя,
че е станал той баща.
А със сватя Бабариха
тѣй сестрите ѝ решиха:
пратеника да възпрат
и да я оклеветят;

вестносец друг си хващат,
друга вест на царя пращат:
че си има той царче,
не момиче, не момче,
не позната животинка,
а невиджана гадинка.

Царят, щом узна това,
своя гняв сдържа едва;
и без малко не обеси
този, що вестта донесе.
Но престана да крещи
и разумно той реши:
нека те да го почакаат —
лично той да види как е.

Конник — вестносец млад,
влиза в царския палат...
А сестрите с Бабариха
пак се сдумаха, решиха
някак да го обертат:
здравата го те поят
и торбата му пребъркват,
и писмо там друго пъхват.
И с това писмо оттам
при болярите пиян
носи заповед такава:
„Царят строго повелява
да удавят, умъртвят
и жена му, и синът.“
Щом така желае царят,
натъжените боляри
влизат в спалнята и там
пред царицата едвам
не заплакват, но повтарят,

що е заповядал царят;
те прочитат го на глас
и веднага, в тоя час
я затварят със детето
в бѣчва — хвърлят ги в морето —
цар Салтан уж бил решил,
той така бил наредил.

Трепкат, светят си звездите,
пляскат, гонят се вълните;
облак се в небето рей,
бѣчвата вълна люлей.
И царицата във нея
плаче, блѣска се, слабее;
а пък царското дете —
не с дни — с часове расте.
Плаче майката, горката...
А детето на вълната
дума: „Ти си ми добра
и във своята игра
в морските скали се плискаш
и отиваш, дете искаш,
потопяваш ти брегът,
кораби по теб вървят —
не губи ни, пощади ни
и на суша изхвърли ни!“
Чу вълната, заплющя,
на брега веднага тя
бѣчвата изнесе леко
и отля се пак далеко.
Майката с момчето там
чувствуват брега едвам;
Бог дотука ги опази,
но навън как да излязат?
А момчето посъбра
сили и с глава опря

здравото дебело дъно.
„Тук прозорец ще издъня!“ —
каза то и след това
дъното изби с глава.

Вдъхнаха навън дълбоко;
гледат — хълм в поле широко,
и море, и дъб зелен
там на хълма извисен.
А момчето за вечеря
мисли нещо да намери.
Прът откърши от дъбът,
лък изви от този прът
и със шнура си набързо
краищата той завърза,
за стрела изостри тръст
и заспуска се чевръст
край брега във долината —
дивеч търси край водата.

До морето стигна той,
чува стон, сподавен вой...
Ей морето се люлее,
ясно — работата зле е:
ястреб със крила плющи
и над лебед се върти,
лебедът водата плиска,
мъти я, шуми и писка...
Злият хищник настървен
удря с клюн окървавен...
Но стрела запя ваблизо,
ястреба за миг прониза
и кръвта му зашуртя,
и царевичът се спря;
гледа — ястребът се дави,

но не птичи глас издава,
стене, писка и реве,
че го лебедът кълве,
гибелта му ускорява,
със крило го бие, дави,
към царевича възви
и на руски промълви:
„Ти си мой добър спасител,
избавител, отмъстител,
не тъжи, че тоя ден
ще гладуваш зарад мен,
че си хвърлил ти стрелата,
нека туй да е бедата.
Със добро ще ти платя,
щедро ще те наградя:
ти спаси не лебед-птица,
а спаси от смърт девица,
в ястреб ти стрела заби,
но магьосник зъл уби.
Туй ще помня аз навеки
и отблизо и далеко
с теб ще бъда, а сега
ти върви си без тъга.“

Литна лебедът далече,
цял ден чакат, мръква вече,
пуст и мрачен е брегът,
гладни легнаха да спят.
Пръв царевичът се буди —
гледа, мисли и се чуди:
как нощес пред него там
е израсъл град голям
с кули и стени зъбчати
и зад тях — кубета злати —
църкви в тишина и мир,
манастир до манастир.

Майка си веднага буди,
ахка тя — и все се чуди.
Мисли той, че на шега
прави лебедът така.
Майката с сина се вдигат
към града и щом пристигат,
юрна се навън градът,
в хор камбаните ечат.
Всичко се към тях отпрати:
хор църковен Бога слави;
среща ги дворецът, цял
блеснал в злато и кристал.
Всички там ги възхваляват,
на царевича поставят
княжески калпак — и княз
той им става в тоя час.
В столицата оттогава
почна той да управлява,
в дом разкошен заживя,
княз Гвидон се назова.

Вятър по море лудува,
корабче платна надува,
в сини морски ширини
пори гривести вълни.
А моряците дивят се,
върху кораба тълпят се:
там на острова познат
виждат нов чудесен град,
със кубета златоглави и
пристанище с застава.
И топове в залп гърмят,
искат кораба да спрат.
Ето слизат всички гости;
кани ги Гвидон на гости
и гощава ги добре,

пита ги — да разбере
откъде, с какво търгуват
и в каква посока плуват.
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът
и търгувахме от лани
със самури, с астрагани;
а на изток се стремим,
предстои ни да вървим
покрай острова Буяна,
в царството на цар Салтана...“
Князът казва: „Господа,
на добър път и без беда
през морето там стигнете
и на цар Салтан кажете,
че изпращам му поклон...“
Търгват те, а княз Гвидон
тъжен гледа — ето вече
корабът се скри далече;
гледа — по вълните там
плува лебедът насам.
„Що си, княже мой юначен,
днес така умислен, мрачен,
мълчалив, опечален?“ —
казва той, а натъжен,
княз Гвидон му отговаря:
„Мъка тежка ме изгаря,
тъжен съм, че в този час
за баща си мисля аз.“ —
Лебедът му казва: „Ето,
искаш ли сега в морето
да им станеш ти другар?
Превърни се на комар!“
Яхна лебедът вълната
и пред княза във водата
плесна силно със крила,
с капки княза цял обля.

В точица Гвидон смали се,
на комар преобрази се,
кораба в безкрайността
той догони, прилетя,
тихо спусна се, изви се,
в малка пукнатина скри се.

Вятър весело плющи,
кораб весело лети
покрай острова Буяна,
към града на цар Салтана;
ей желаната страна
в синята далечина.
Ето слизат всички гости,
кани ги Салтан на гости —
с тях крилатия другар
влезе при самия цар.
Гледа — цял сияе в злато
цар Салтан, седи в палата
на престол, с венец и взрян,
мисли тъжно замечтан.
А сестрите с Бабариха
се поглеждат мълком, тихо
до престола му седят,
гледат го в очи, слухтят.
Царят гостите тогава,
със богат обяд гоцава,
пита дълго ли са те
плували и докъде,
как е там — добре ли, зле ли,
и що чудно са видели?
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът,
там добре е, дето бяхме,
чудно чудо ний видяхме:
има остров с бряг висок,

залив — стръмен и дълбок;
пуст, необитаем беше,
дъб самотен там растеше,
а сега израснал град,
хубав, славен и богат,
със кубета — все от злато,
със градини и палати,
там живее княз Гвидон,
той изпраща ти поклон.“
„Само да съм жив, ще ида
гост на княз Гвидон, ще видя
тоя чуден остров сам“ —
казва удивен Салтан.
А сестрите с Бабариха
се спогледаха, решиха
той да не отиде там.
И готвачката едвам
поусмихна се лукаво
и намигна им тогава,
каза: „Интересно, да,
но не струва си труда.
Друго знам: ела в гората,
катеричка под елата
пее денем и ноця,
лешници си хрупка тя,
ала лешници чудати —
със черупки чисто злато,
ядките им — чист елмаз,
туй разбирам чудо аз.“
Пак се чудом чуди царят,
а от яд кипи комарът,
жилна лелка си за миг
в дясното око, със вик
тя се люшна пребледняла —
бе с окото ослепяла.
Скачат всички и крещят,
та комара да ловят.

*А пък той — изтънко-тънко
през прозореца избрънка
и постигнал си целта,
през морето отлетя.*

*По брега отново княза
ходи, гледа — забеляза:
ето по вълните там
плува лебедът насам.
„Що си, княже мой юначен,
днес така умислен, мрачен,
мълчалив, опечален?“ —
пита той, а натъжен
княз Гвидон му отговаря:
„Мъка тежка ме изгаря,
чудо имало и аз
искам да е то у нас.
Имало ела в гората,
катеричка под елата
пее денем и ноця,
лешници си хрупка тя,
ала лешници чудати —
със черупки чисто злато,
ядките им — чист елмаз;
вярно ли е? Знам ли аз?“
Казва лебедът на князът:
„Вярно е това, що казват,
знам го; в къщи си върви,
мъката си забрави,
ще ти служи вярна служба
зарад вечната ни дружба.“
Князът, вече ободрен,
тръгна си развеселен;
щом пристигна той във двора,
гледа — под ела, сред хора
катеричка — красота —*

хрупка златен лешник тя,
и елмазецът отбира,
а черупките събира
и нарежда куп до куп,
и си пее — хрупа-хруп!
Насъбрали се на двора,
слушат я добрите хора.
Княз Гвидон се удиви
и зарадван промълви:
„Ех, ти, лебед — дай му, Боже,
да е весел, колко може.“
Дигна после княз Гвидон
в двора си кристален дом,
катеричката постави
там и писар ѝ остави —
денонощно да стои,
лешниците да брои.

Вятър по море лудува,
корабче платна надува,
в сини морски ширини
пори гривести вълни,
покрай остров с бряг неравен,
покрай град голям и славен
и топове в залп гърмят —
искат кораба да спрат.
Ето слизат всички гости,
кани ги Гвидон на гости
и гощава ги добре,
пита ги — да разбере —
откъде, с какво търгуват
и в каква посока плуват.
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът,
изпродадохме ний много
донски жребци бързоноги.

*А ни чака дълъг път —
ще отплуваме отвъд,
покрай острова Буяна,
в царството на цар Салтана.“
Князът казва; „Господа,
на добър път, без беда
през морета, океани
в царството на цар Салтана;
отнесете му поклон
и от мене — княз Гвидон.“*

*Сбогом гостите си взеха
и отново път поеха.
Лебедът намери пак
княза на самия бряг.
Моли князът: в далнината
нещо тегли му душата...
Плесна лебедът с крила,
с капки княза пак обля,
той в муха преобрази се,
бързо полетя, изви се
между небо и море
и във корабът се свре.*

*Вятър весело плющи,
кораб весело лети
покрай острова Буяна,
към града на цар Салтана;
ей желаната страна
в синята далечина.
Ето слизат всички гости,
кани ги Салтан на гости
и след тях в палата пак
влезе нашият юнак.
Гледа — цял сияе в злато*

цар Салтан, седи в палата
на престол, с венец и взрян,
мисли, тъжно замечтан.
А сестрите завистливи
с Бабариха, мълчаливи,
до престола му седят,
като жаби зли слухтят.
Царят гостите тогава
със богат обяд гоцава,
пита дълго ли са те
плували и докъде,
как е там — добре ли, зле ли
и що чудно са видели?
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът,
там добре е, дето бяхме,
чудно чудо ний видяхме:
има остров непознат,
в тоя остров има град
с кули, със кубета злати,
със градини, със палати;
пред двореца, под ела,
в къща, цяла от стъкла,
катеричка си живее,
чудно нещо тя умее!
Пее денем и ноця,
лешници си хрупка тя,
лешниците — чудновати —
със черупки чисто злато,
ядките — елмаз — искрят
и слуги над нея бдят;
чест войската ѝ отдава;
писар честен надзирава,
деноношно там стои,
лешниците той брои;
от черупките монети
леят, а момите шетат

и насипват със елмаз
бъчви, каци — час по час.
Всички там са все богати;
няма хижи — все палати.
Там живе княз Гвидон,
той изпраца ти поклон;“
„Само да съм жив, ще ида
гост на княз Гвидон, ще видя
тоя чуден остров сам“ —
казва удивен Салтан.
А сестрите с Бабариха
се спогледаха, решиха
той да не отиде там.
И подсмива се едвам
първата сестра лукаво:
„Нищо чудно там не става. —
Помълча и пак подзе: —
Катеричката гризе
камъни и злато ражда,
купища елмаз изважда;
с туй не ще ни удивиш,
даже да ни убедиш.
Аз познавам друго чудо:
люшне се морето лудо,
забушува, закипи
и брега си потопи,
пък отлее се и в мрака
тридееет и три юнака
прави на брега стоят
в брони като жар горят,
всички — хубавци отбрани,
млади, снажни, великани,
все еднакви, все отбор,
главатар им — Черномор.
Ако трябва да се чудя,
ей това се казва чудо.“
Умно гостите мълчат,

спор със нея те не щат.
Цар Салтан се удивява,
а Гвидон се разлютяеа,
жилна тетка си за миг
в лявото око, със вик
тя се тръшна побледняла:
бе с окото ослепяла.
Всички викат: „Дръжте, бре!“
Но дорде се разбере,
през прозорчето мухата
бръмна към далечината,
отлетя до своя дом
през морето княз Гвидон.

Князът край морето ходи,
с поглед по морето броди;
гледа по вълните — там
плува лебедът насам.
„Що си, княже мой юначен,
днес така умислен, мрачен,
мълчалив, опечален?“ —
пита той, а натъжен
княз Гвидон му отговаря:
„Мъка тежка ме изгаря,
чудо имало и аз
искам да е то у нас.“
„А какво е това чудо?“
„Люшне се морето лудо,
забушува, закипи
и брега си потопи,
пък отлее се и в мрака
тридесет и три юнака,
прави на брега стоят,
в брони като жар горят,
всички — хубавци отбрани,
млади, снажни, великани,

все еднакви, все отбор,
главатар им — Черномор.“
„Туй ли те смуцава? — каза
кротко лебедът на княза. —
Не тъгувай, зная аз —
и това е в мойта власт.
Тези воини подводни
все са мои братя родни.
Не тъжи, а замини,
братята ми посрещни!“

Князът, утешен, закрачи,
в кулата си той се качи,
гледа — ураган заля
в миг брега и се отля,
и остави там във мрака
тридесет и три юнака —
ето, по брега вървят,
в брони като жар горят,
крачат те по двама смело,
главатарят — с къдри бели
води ги по двама в строй,
към града ги води той.
Спуска се Гвидон да среща
гостите, нахлу насреща
и града като на сбор;
заговори Черномор:
„Лебедът ни прати, княже,
и поръча да ти кажа,
че ще пазим твоя град
славен, хубав и богат.
И от днес на будна смяна
всяка нощ от океана
ще излизаме сами
край високите стени.
С тебе скоро ще се видим,

*а сега ще си отидем,
вън не дишаме добре.“
И се скриха вдън-море.*

*Вятър по море лудува,
корабче платна надува
в сини морски ширини,
пори гривести вълни,
покрай остров с бряг неравен,
покрай град голям и славен:
и топове в залп гърмят,
искат кораба да спрат
с чуждите далечни гости —
кани ги Гвидон на гости;
той гощава ги добре,
пита ги — да разбере —
как и със какво търгуват
и в каква посока плуват.
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът
и продавахме стомана,
злато и сребро ковано;
а ни чака дълъг път —
ще отплуваме отвъд,
покрай острова Буяна,
в царството на цар Салтана.“
Князът казва: „Господа,
на добър път, без беда
вий морето прекосете
и до цар Салтан стигнете;
отнесете му поклон
и от мене — княз Гвидон“.*

*Сбогом гостите си взеха
и отново път поеха.*

Лебедът намери пак
княза на самия бряг.
Моли князът — в далнината
нещо тегли му душата...
Плесна лебедът с крила,
с капки княз Гвидон обля.
Князът много намали се,
във оса преобрази се,
кораба в безкрайността
той догони, прилетя,
тихо спусна се, изви се,
в малка пукнатина скри се.

Вятър весело плющи,
кораб весело лети
покрай острова Буяна,
към града на цар Салтана.
Ей, желаната страна
в синята далечина.
Ето слизат всички гости —
кани ги Салтан на гости;
и със тях в двореца пак
влезе нашият юнак.
Гледа — цял сияе в злато
цар Салтан, седи в палата
на престол, с венец и — взрян —
мисли, тъжно замечтан.
А сестрите завистливи
с Бабариха, мълчаливи,
до престола му седят
и слухтят, и зорко бдят.
Царят гостите тогава
със богат обяд гоцава,
пита дълго ли са те
плували и докъде,
как е там — добре ли, зле ли,

и що чудно са видели?
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът;
там добре е, дето бяхме,
чудно чудо ний видяхме.
Има остров непознат,
в тоя остров има град,
всяка нощ там става чудо:
люшне се морето лудо,
забушува, закипи
и брега си потопи,
пък отлее се — и в мрака
тридесет и три юнака
прави на брега стоят,
в брони като жар горят;
всички — хубавци отбрани,
млади, снажни, великани,
все еднакви, вое отбор,
главатар им — Черномор.
Из морето ги извежда
и по двама ги повежда;
покрай острова вървят,
цяла нощ те зорко бдят;
няма стража по-надеждна,
по-безстрашна, по-прилежна,
Там живее княз Гвидон,
той изпраца ти поклон.“
„Само да съм жив, ще ида
гост на княз Гвидон, ще видя
тоя чуден остров сам“ —
казва удивен Салтан.
А сестрите се стаиха —
нито гък, но Бабариха,
поусмихната едва,
казва: „Зная го това —
хора из море след буря
идат, в острова дежурят,

що за чудо? Но поне
вярно ли е, или не?
Друго чудо се разправя
носи се мълва такава:
за царкиня — красота —
хубавица на света.
Денем — слънчице прекрасно,
нощем — месечинка ясна,
месец в къдрите блести,
на чело звезда пламти.
А пристъпва горда, права,
сякаш се паун задава.
Заговори — слушаш ти,
сякаш ручейче шурти.
Туй е чудо най-голямо,
във света подобно няма.“
Умно гостите мълчат,
спор да водят те не щат.
Слуша и се чуди царя,
а Гвидон от яд изгаря,
жали бабата сега
и направи той така:
разбръмча се, кръг направи
около носа ѝ, здраво
жилна я в носа голям
и мехур изскочи там.
И се вдигна пак тревога:
„Помогнете, ай, за Бога!
Дръж, лови, души, тъпчи!...“
А над тях бръмчи, бръмчи...
през прозорчето осата
бръмна към далечината
и през морския безкрай
отлетя във своя край.

Князът край морето ходи,

с поглед по морето броди,
гледа — по вълните там
иде лебедът насам.
„Що си, княже мой юначен,
днес така умислен, мрачен,
мълчалив, опечален?“
Княз Гвидон му отговаря:
„Мъка тежка ме изгаря:
всеки си е задомен,
ходя само аз ерген.“
„А коя избрал си?“ Князът
казва: „Чувам да приказват
за царкиня — красота —
хубавица на света.
Денем — слънчице прекрасно,
нощем — месечинка ясна,
месец в къдрите блести,
на чело звезда пламти.
А пристъпва горда, права —
сякаш се паун задава;
заговори — слушаш ти,
сякаш ручейче шурти.
Само истина ли казват?“
Чака неспокоен князът.
Гледа — лебедът мълчи,
пак загледа го в очи:
„Знам я чудната девица,
но не е туй ръкавица —
на ръка я подържиш,
хрумне ти — и я свалиш.
Та преди да се венчаваш,
после да не съжбяваш,
обмисли добре това:
тя не е за ден, за два.“ —
Князът се кълне, че нему
за женитба му е време,
че за всичко е мислил

и премислил, и решил,
че царкинята да види,
той готов е да отиде
сам пеша до край светът
по опасен, труден път.
Лебедът въздъхна, рече:
„Но защо така далече?
Тя е тук във тоя час:
че царкинята съм аз.“
Плесна лебедът с крилата
и политна над водата,
над брега се извиши,
в хрусталака се сниши,
тръсна се и се разгърна,
на царкиня се превърна.
Месец в къдрите блести,
на чело звезда пламти,
запристъпва — горда, права,
сякаш се паун задава,
заговори — слушаш ти,
сякаш ручейче шурти.
Князът я прегръща нежно,
тръгват те и я завежда
там — при майка си — Гвидон,
в своя хубав, славен дом.
Коленичи той пред нея,
рече: „Майко мила, ей я —
тя ще бъде отсега
мен жена, на теб снаха.
Молим те за одобрение,
дай ни своето разрешение,
своя майчин благослов —
да живеем в мир, любов.“
Тя с икона чудотворна
над главите им покорни
сълзи лее и реди:
„Господ да ви награди!“

Много-много не чакаха,
а набързо се венчаха;
в мир живеят, чакат те
да им се роди дете.

Вятър по море лудува,
корабче платна надува,
в сини морски ширини
пори гривести вълни,
покрай остров с бряг неравен,
покрай град голям и славен
и топове в залп гърмят,
искат кораба да спрат.
Спират, слизат всички гости,
кани ги Гвидон на гости,
той гощава ги добре,
пита ги — да разбере —
със какво и как търгуват
и в каква посока плуват.
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът.
Забранени стоки тайно
карахме в страни незнайни,
а ни чака дълъг път
все на изток — там отвъд,
покрай острова Буяна,
в царството на цар Салтана.“
Князът каза: „Господа,
на добър път, без беда
по морето, океана,
поздравете цар Салтана,
припомнете му от мен,
че го чакам всеки ден;
обещал е — а се бави,
да не би да ме забрави,
пращам му по вас поклон.“

Тръгват те, а княз Гвидон
си остана у дома си,
не дели се от жена си.

Вятър весело плющи,
кораб весело лети
покрай острова Буяна,
към града на цар Салтана.
Ей познатата страна
в синята далечина.
Спират, слизат всички гости —
кани ги Салтан на гости...
Гледат — седнал цар Салтан
със венец и замечтан,
а сестрите завистливи
с Бабариха, мълчаливи,
седнали до него бдят,
все оглеждат и слухтят.
Царят гостите тогава
със богат обяд гощава,
пита: дълго ли са те
плували и докъде,
как е там — добре ли, зле ли,
и що чудно са видели?
Отговарят: „В своя път
ний кръстосахме светът,
там добре е, дето бяхме,
чудно чудо ний видяхме:
има остров непознат
и във тоя остров — град
със кубета все от злато,
със градини, със палати.
Пред двореца, под ела,
в къща, цяла от стъкла,
катеричка си живее,
чудно нещо тя умее:

пее денем и ноця,
лешници си хрупка тя,
лешницнте — чудновати —
със черупки — чисто злато,
ядките — от чист елмаз
и я хранят час по час.
Има там и друго чудо:
люшне се морето лудо,
забушува, закипи
и брега си потопи,
пък отлее се и в мрака
тридесет и три юнака
прави на брега стоят,
в брони като жар горят,
всички — хубавци отбрани,
млади, стройни, великани,
все еднакви, все отбор,
главатар им — Черномор.
Няма стража по-надеждна,
по-безстрашна, по-прилежна.
Князът има си жена,
ах, красавица една!
Денем — слънчице прекрасно,
нощем — месечинка ясна,
месец в къдрите блести,
на чело звезда пламти;
княз Гвидон там управлява,
всеки радостно го слави;
праща ти сега поклон,
но сърдит ти е Гвидон:
щял си уж да му гостуваш,
а кога ще отпътуваш?“

Каза царят да строят
флотата за дълъг път.
А сестрите с Бабариха

се спогледаха, решиха
пак да го разубедят —
да не тръгне той на път.
Но Салтан не ги и слуша
викна той, та ги проглуши:
„Цар ли съм, или дете?“
И уплашиха се те.
„Тръгвам“ — каза той и тропна,
и вратата силно хлопна.

Край прозореца седи
князът, леко се бразди
тихото море безмерно
и потрепва равномерно.
В синята далечина
се показаха платна —
носи се по океана
флотата на цар Салтана.
Скочи княз Гвидон, за миг
екна гръмогласен вик:
„Майко и невясто, ето
погледнете към морето,
виждате ли — хей оттам —
татко движи се насам.“
Флотата се приближава,
княз Гвидон я наблюдава;
цар Салтан стои отпред —
гледа със далекоглед.
А сестрите завистливи
с Бабариха мълчаливо
чудят се на този град,
в този остров непознат.
А топове загърмяха
и камбани заечаха;
идва на брега Гвидон,
среща царя със поклон

*и сестрите завистливи
с Бабариха. И отиват,
всички към града вървят,
бавно крачат и мълчат.*

*Всички идват към палата,
а във брони край вратата
братя — тридесет и три,
всеки с поглед смел гори,
всички хубавци отбрани,
млади, стройни, великани,
все еднакви, все отбор,
главатар им — Черномор.
Царят тръгна към палата,
катеричка под елата
хрупка златен лешник тя
и си пее песента,
и елмазецът отбира,
във торбичка го прибира,
от черупки — златен сбор,
свети хубавият двор.
Бързат гостите нататък,
гледат, чудят се — снахата:
месец в къдрите блести,
на чело звезда пламти
стъпва гордо, величаво,
сякаш се паун задава,
със свекървата върви,
царят срещу тях възви,
разигра му се сърцето,
гледа той, познава ето,
тя е — сякаш се смрази...
и задави се в сълзи...
и прегърна той жена си,
и сина си, и снаха си,
всички да се веселят*

сядат — пият и ядат.
А сестрите завистливи
с Бабариха мълчаливо
се разбягаха от срам,
но намериха ги там.
Трите всичко си признаха,
лицемерно поридаха;
царят — весел, вместо съд
пусна ги да си вървят.
Цар Салтан развесели се
и от радост понапи се.
Бях и аз там — ядох, пих,
и от нищо не вкусих.

Издание:

Автор: Александър Сергеевич Пушкин

Заглавие: Приказка за цар Салтан

Преводач: Тодор Харманджиев

Език, от който е преведено: руски

Издание: второ преработено

Издател: Издателство на ЦК на ДСНМ „Народна младеж“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1957 г.

Тип: поема

Националност: руска

Печатница: Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

Излязла от печат: 20. IV. 1957 г.

Редактор: Люба Мутафова

Художествен редактор: Атанас Пацев

Технически редактор: Никола Котов

Художник: Данаил Донков

Коректор: Маргарита Енгъзова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/4801>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.